

Dones que han fet història

www.peretarres.org/doneshistoria

Calendari del curs 2019/2020

Com a entitat educativa que treballa amb infants i joves som conscients de la importància dels referents per als nois i noies a l'hora de conformar els seus valors, la seva identitat i la seva mirada del món. Hi ha més referents masculins que femenins en diversos àmbits com la ciència, la cultura, la política, etc. Certament, hi ha hagut poques dones reconegudes en aquests àmbits per manca d'oportunitats però, a més, les poques que hi ha hagut han estat poc visibilitzades.

Amb vocació de divulgar les seves aportacions i generar referents femenins en l'imaginari de les noves generacions, la Fundació Pere Tarrés ha elaborat aquest calendari per al curs 2019-2020 adreçat a l'àmbit educatiu com ara escoles, centres socioeducatius, centres d'esplai, famílies, etc.

Aquest mes de **setembre** us proposem treballar recursos pedagògics en torn la figura de:

Josefina Castellví

Barcelona, 1935

Oceanògrafa, biòloga i escriptora

Una de les figures més internacionals dins del món de la ciència, Josefina Castellví va fer història el 1984, any en què es va convertir en la primera dona espanyola a participar en una expedició internacional a l'Antàrtida. Apassionada per la natura, va estudiar Biologia a la Universitat de Barcelona i es va especialitzar en Oceanografia a la Sorbona, de París.

Ha dedicat tota la seva vida a investigar l'ecosistema de l'Antàrtida, fet que l'ha convertida en una divulgadora científica important, i ha conscienciat el món de la importància de mantenir viu aquest desert de gel.

"Ara veig amb alegria com les facultats estan plenes de dones."

VERITAT

Activitat: **Un viatge pels mars del món**, realitzada pel departament d'Educació Ambiental de la Fundació Pere Tarrés, que es realitza a les [colònies d'Educació Ambiental](#) de la casa de colònies [Artur Martorell \(Calafell\)](#).

Un viatge pels mars del món

Tipus d'activitat Gimcana	Nivell/s educatius a qui es dirigeix Cicle inicial de Primària, cicle mitjà o superior	Durada de l'activitat 3 hores	Autora Gessamí Deu
Revisada per Laia Manobens i Jordi Sanjuan Rubio		Moment del dia preferent (matí, tarda, nit, indiferent.) matí o tarda	
Nombre de participants es fan subgrups de com a màxim 18-19 nens. Si pot ser, és millor no tenir més de 6 subgrups (màxim: 100-110 nens)			

Objectius de l'activitat:

- Reconèixer animals i plantes del mar i les restes que generen.
- Manipular diferents materials i estris per a elaborar un taller.
- Col·laborar amb el grup per a superar les proves.
- Relacionar els problemes ambientals i els efectes de les activitats humanes amb l'extinció de les espècies.

Descripció de l'activitat:

L'activitat comença amb una introducció amb tot el grup junt. El pirata Tim / Sebastià com que és vell i ha viatjat per tot el món, coneix molt bé tots els mars i oceans. Com que els nens han vingut a Artur Martorell a convertir-se en uns bons pirates / en bons navegants els ha preparat una sèrie de proves per a que coneguin les característiques dels diferents mars del món. El problema és que en els últims anys aquests mars tenen molts problemes per culpa de les activitats humanes: contaminació, excés de pesca, pèrdua de platges,... A en Tim/Sebastià això el posa molt trist i li agradaria que el mar tornés a ser com era fa molts anys, quan ell era un pirata jove. En algunes de les proves també aprendran quins són aquests problemes i que els provoca.

El grup de nens es dividirà en subgrups de màxim 18-19 nens i els assignarem un vaixell d'un color per a cada equip. Amb el monitor baixaran a la lona del ping pong i mouran el seu vaixell a un mar o un altre segons el joc que hagin de fer.

Observacions (aspectes a tenir en compte):

aquest joc es pot fer també amb alumnes de cicle mitjà o superior sempre que adaptem el discurs al seu nivell. Podem aprofundir en alguns conceptes.

Material emprat i recursos educatius:

- Els cartells de la gimcana – importants perquè cada cartell és molt descriptiu de la prova que s'hi farà.
- Targetes animals del mar
- Material per fer els nusos.

Veure fitxa: <http://www.xtec.cat/~jroca1/nusos.htm>

Espai on es realitza l'activitat:

A l'espai lliure o bé en algun recinte obert i ampli com el pati de l'escola o poliesportiu.

Metodologia:

Es tracta de jugar en diferents equips. A cada prova el monitor explica la dinàmica. A partir de cada dinàmica s'aprenen els diferents conceptes d'ecologia i problemàtiques ambientals.

Mar mediterrani

És el mar on vivim nosaltres. Com que està en una “zona temperada” no fa ni molt fred ni molta calor. En la zona mediterrània hi viu molta gent des de fa molts i molts anys i per això és el mar més contaminat del món.

Prova

Identificarem els peixos amb una guia. Donarem una guia a grupets petits i repartirem per l'espai de joc diferents peixos cap per avall. Han d'identificar quin peix tenen a la guia que no sigui a les targetes repartides per terra o bé podem fer una competició a veure qui n'identifica més primer...

Oceà pacífic

És l'oceà més gran i més profund del món. Té més illes que tota la resta d'oceans junts i tot i que li diuen pacífic no acostuma a estar en calma: sovint hi ha tifons, huracans,... que arriben a les costes de les seves illes.

Prova

Jugarem al joc de l'observador amb taurons. Explicarem que hi ha diferents tipus de taurons, els veurem en les targetes i en coneixerem els noms. Aleshores el moni els distribuirà per l'espai de joc ben amagats i farà 2 o 3 grans equips. Cada nen individualment, quan li toqui, sortirà i haurà de localitzar el màxim de taurons possible i escriure-ho al full del seu equip, quin ha vist i on l'ha vist. És un joc tranquil, però si està ben dinamitzat els agradarà.

Oceà atlàntic

És el segon oceà més gran i té una forma de lletra S molt característica. També hi ha molts peixos. La travessa de l'Atlàntic va ser el primer gran viatge per mar que van fer els europeus.

Prova

Taller de nusos mariners. Els pirates han de saber fer molts tipus de nusos perquè en els seus vaixells tot va lligat amb caps. / Taller de barret

Oceà índic

És el tercer oceà més gran del món. L'aigua és força calenta i salada i per això hi ha zones on no hi viuen molts peixos. Tot i així, hi ha molts vaixells que transporten mercaderies i per això hi ha força contaminació i al mar s'hi acumulen moltes deixalles, on s'hi queden enganxats alguns animals del mar com les foques, les tortugues i els dofins. Alguns acaben morint perquè s'ofeguen o no poden caçar o es fan ferides.

Prova

Mar de plàstic. Farem 2 equips. A l'espai de joc hi ha d'haver cons amb imatges d'animals marins a sota o imatges de plàstics al mar. L'objectiu del joc és que netegem l'espai de plàstics i que només hi quedin els animals. En format relleus, aniran sortint i cada vegada podran destapar un con. Si hi ha animal el deixen i tornen a la fila. Si hi ha plàstic l'agafen i tornen a la fila.

Oceans àrtic i antàrtic

Són els oceans que hi ha al Pol Nord i al Pol Sud respectivament. Són oceans molt freds i una gran part de la seva superfície està coberta per gel. En els últims anys ha augmentat molt la temperatura de la Terra i el gel s'està desfent. Com a conseqüència d'això els animals polars (sobretot els del Pol Nord on no hi ha una massa de Terra ferma com l'Antàrtida) estan perdent el seu hàbitat i els costa més caçar.

Prova

És una adaptació del joc del satèl·lit. Dividim el grup per la meitat. Uns nens faran d'óssos polars i els altres de plaques de gel, els podem fer una marca amb maquillatge de colors diferents. Els que fan d'óssos polars no poden estar dins l'aigua (terreny de joc) més de 5 segons (que contarà el monitor) perquè sinó acaben morint ofegats o de fred. Els que fan de gel han de fer grupets de 2 o 3 nens agafant-se del braç i s'han de moure poc a poc, com si suressin en el mar. Quan el monitor ho diu, tots els óssos s'han de canviar de placa de gel ben ràpid per a que els doni temps d'arribar-ne a una altra abans de que passin els 5 segons ja que sinó queden eliminats. Quan el monitor ho considera, hi ha alguns dels grupets de plaques de gel que es trenquen ja que és estiu i fa més calor. Els óssos només poden estar en plaques de gel de 2 o més nens perquè sinó no són prou grans per aguantar el seu pes. De la mateixa manera, una placa de tres nens pot aguantar a 2 óssos però una de 2 nens només pot a aguantar a 1 ós.

Mar del carib

És un mar obert que hi ha a la part central de la costa atlàntica d'Amèrica. És un mar tropical amb una temperatura força alta durant tot l'any i per això és un dels mars més salats del món. Hi viuen molts tipus d'animals i plantes i hi ha grans esculls de corall. És una zona molt turística i per aquest motiu hi ha moltes accions humanes que modifiquen l'entorn.

Prova

Les tortugues marines i els ous són uns dels animals més amenaçats del Carib. En aquesta prova els nens fan de tortugues que necessiten anar a les platges de les costes del Carib per posar els seus ous.

Els problemes ambientals que poden afectar a les tortugues són: presència de turistes a les platges, construcció d'hotels i apartaments a primera línia de mar, deixalles a les platges, abocament de petroli o d'aigües fecals, erosió del litoral, pesca accidental, contaminació lumínica, caça per a l'obtenció de productes (closca, carn, greix,...), recollida d'ous,...

Farem un sistema de joc en el que les tortugues (els nens) hauran de recollir el màxim.